O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2004 йил 21 сентябрь № 198 (3473) Сешанба

Бугуннинг гапи

Ҳар доим бўлганидек, бу сафар ҳам Президентимиз Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Наманган вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқини телевидение орқали берилиб тингладим, матбуот саҳифаларида қайта-қайта ўқиб чиқдим. Юртбошимиз нафақат Наманганга, балки бутун мамлакатимизга хос бўлган муаммолар хусусида куйинчаклик билан сўзладилар.

Деҳқонга имкон беринг...

Президент нутқида меҳнат кишисига ғамхўрлик, унинг самарали ишлаши учун муносиб шарт-шароит яратиш лозимлиги алоҳида урғу билан таъкидланди. Хусусан, қишлоқ хўжалигини фақат ва фақат юксак агротехника талаблари ва қоидаларига қатъий амал қилиш, фан-техника ютуқларини, илғор тажрибаларни кенг жорий этиш, энг муҳими, барчамизни боқадиган деҳқонга, ишлаб чиқарувчига эркинлик, муносиб шароит яратиб бериш, унинг меҳнатини ўз вақтида ва оқилона рағбатлантириш ҳисобидан ривожлантириш зарурлиги яна бир бор уқтирилди.

Давлатимиз раҳбарининг фермер хўжаликларига етарли имкониятлар яратиб бермаслик — тармоқдаги қолоқликнинг асосий сабабларидан биридир, деган хулосалари, ҳеч бир истисносиз, мамлакатимизнинг ҳамма минтақаларига бирдай тааллуқлидир. Ҳа, биз бугун бош ислоҳотчи — давлатнинг кўмаги ва мадади туфайли фермерлик ҳаракатини оммавий тус олдириш йўлида дадил қадамлар қўймоқдамиз. Юртимиздаги 100 мингдан зиёд фермер хўжалиги экин майдонларининг ярмига яқинини эгаллаган. 700 мингдан кўпроқ киши меҳнат қилаётган янги шаклдаги қишлоқ хўжалиги бўлинмаларида пахтанинг қарийб 40 фоизи, ғалланинг 42 фоизи етиштирилмоқда.

Дастлабки натижалар янги усул ҳар жиҳатдан қулайлигини, ресурсларни сезиларли равишда тежашини яққол кўрсатмоқда. Лекин шу билан бирга ҳали одамларимизда мустақил ишлаш, ер олдида, керак бўлса халқ олдида масъулиятни ҳис қилиш етарли шаклланмаганлигини айтишимиз керак. Яшириб нима қиламиз, ислоҳотларнинг дастлабки босқичида бу соҳадаги тажрибанинг йўқлиги, айрим раҳбарларнинг адолат тарозусини йўқотиб қўйганлиги оқибатида бир қанча камчиликларга йўл қўйилди. Ўзингиз ўйланг, бир, уч ёки ўн гектар майдонда алоҳида фермер хўжалиги тузиб ишни ривожлантириб бўладими? Бундай лахтак ерларда техникадан фойдаланиш имкони борми? Қолаверса, шундай кам қувват билан фермер техникани қандай сотиб олсин? Менинг фикримча, бугунги кунда (албатта, аҳоли зичлиги ва меҳнат ресурсларининг ҳолатини ҳисобга олган ҳолда) тахминан 40 гектарча майдонга эга бўлган фермер биз кутган даражага эришиши мумкин. Майда фермерлар даврий ҳисобот ишларини ҳам ўз вақтида бажара олмаётганлигини ҳаёт кўрсатмоқда. Қолаверса, уларда юксак агротехника ҳақида қандай сўз юритиш мумкин?!

Минг афсуски, бир қатлам фермерлар йил бошида шартномада кўрсатилган экинларни экмасдан ўз билганларича иш тутмоқдалар. Ахир бу ҳақда такрор-такрор айтилмоқда. Нега етарли хулоса чиқарилмаяпти? Назаримда, ўзбошимча фермерларга кўрилаётган чоралар даражаси қатъийроқ бўлиши лозим. Таассуфки, ҳамон юқори мартабали раҳбарлар ҳомийлигида иш кўраётган фермерлар орамизда учраб турибди.

Қаерда адолат, холис муносабат барқарор бўлса, ўша ерда ишлар кўнгилдагидек кетади. Фермерлар ишлаб чиқариш шарт-шароитидан ҳам олдин ўзларига нисбатан одилона муносабатда бўлишларини хоҳлашади. Пешона тери эвазига топилган маблағларни ноқонуний йўл билан бошқа ишларга жалб этишса, етиштирилган маҳсулот учун ҳисоб-китоб ойлар, йиллар мобайнида пайсалга солинса, одамнинг қўли ишга борадими? Булар ҳақида Президентимиз Наманганадаги сессияда рўй-рост, очиқчасига сўз юритдилар. Ҳаётий далилларга асосланган бу хулосалар, оқилона йўл-йўриқлар ҳар биримизни эртанги кунни ўйлаб, Ватанимиз равнақи учун фидойилик билан ишлашга даъват этади. Насиб этса, фермерларимиз халқ фаровонлигини ошириш, юрт қудратини мустаҳкамлаш йўлида муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Тўлаган ЭРГАШЕВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган иқтисодчи.
Чиноз тумани.

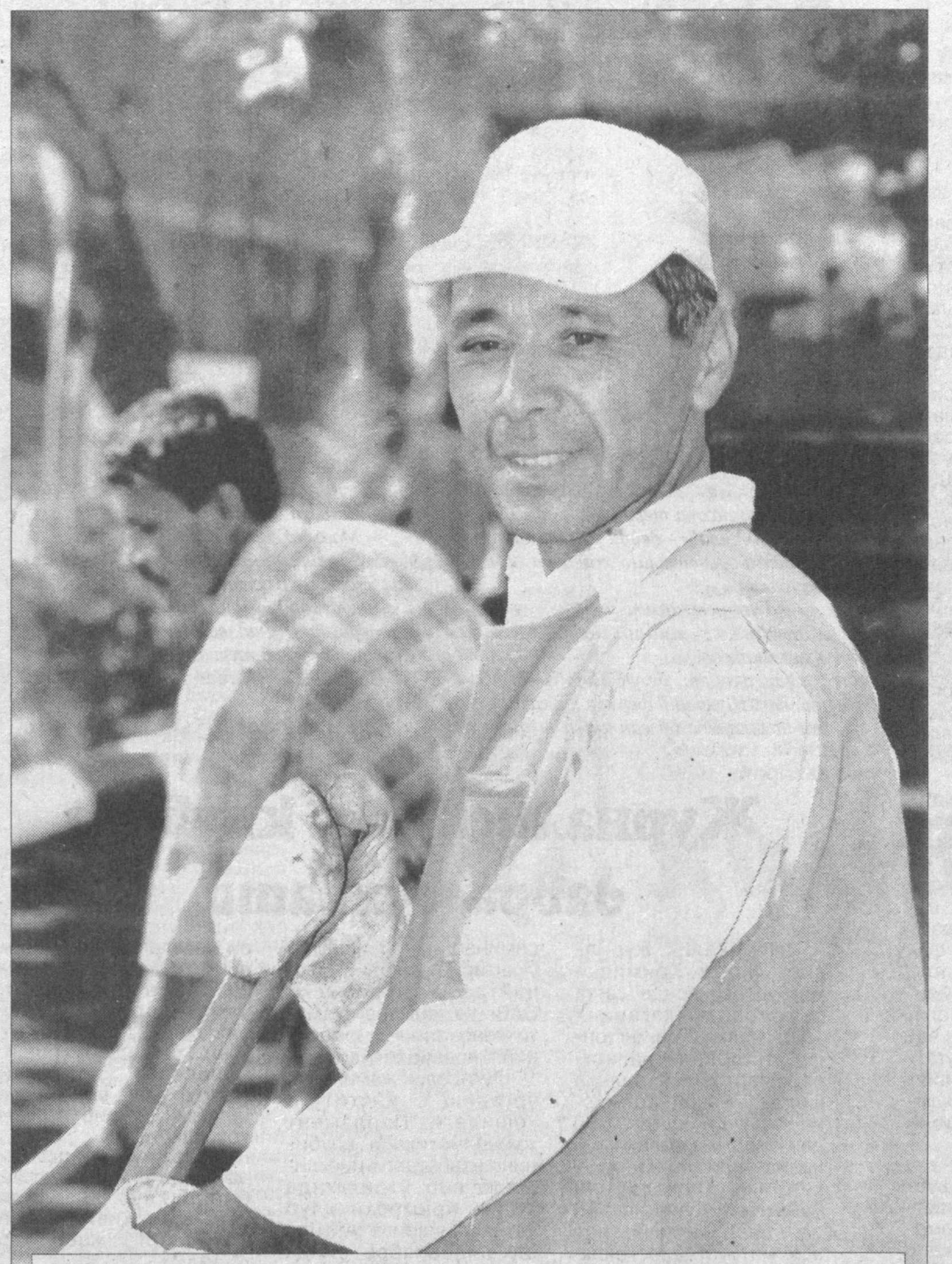

Эзгуликка элтувчи йўллар

Йўл равон, ободу кўркам бўлса, йўловчига ҳузур бахш этади. Йўл чарчоғи ҳам сезилмайди. Бугун Фарғона йўлларини кезсангиз, ана шундай илиқ туйғуни туясиз. Беихтиёр, йўловчи манзилини равон, мушкулини осон қилишда ҳормай-толмай меҳнат қилаётган "Фарғонаавтойўл" ДАК нинг Фарғона автомобиль йўлларидан мунтазам фойдаланиш бошқармаси жамоасига таҳсинлар айтасиз.

Эзгу мақсад йўлида меҳнат қилаётган йўлсозлар бугунги кунда Фарғона автомобиль ҳалқа йўлининг 278 километрлик қисмига асфальт ётқизиб бўлдилар. Айни пайтда улар ички йўлларни таъмирлаш, асфальтлаш ва бетон ҳошиялар ўрнатиш ишлари билан машғул.

СУРАТДА: фарғоналик йўлсоз Анваржон Мамадалиев.

Муқимжон ҚОДИРОВ (ЎзА) олган сурат.

«IWER — 2004» ХАЛҚАРО АНЖУМАНИ

ТОШКЕНТ (ЎзА мухбири Т.БОТИРБЕКОВ). "Интерконтиненталь" меҳмонхонасида "Фавқулодда вазиятларда ҳаракат қилиш — IWER-2004" мавзуида халқаро семинар бошланди. Тадбир Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ва АҚШ Қуролли Кучлари Марказий Қўмондонлиги ўртасидаги 2004 йилга мўлжалланган икки томонлама ҳарбий ҳамкорлик режаси доирасида ташкил этилди. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва АҚШ Луизиана штатининг Миллий гвардияси анжуман ташкилотчиларидир. Унда Ўзбекистон, АҚШ, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон вакиллари иштирок этмоқда.

Тўрт кунга мўлжалланган ушбу анжуман назарий ва амалий машғулотлардан иборат. Унда ўзбекистонлик ҳамда америкалик экспертларнинг фавқулодда вазиятларда тўғри ҳаракат қилиш бўйича маърузалари тингланади, амалий машғулотлар ўтказилади.

Анжуманнинг дастлабки кунида "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компанияси вакилининг темир йўлда содир этилиши мумкин бўлган фавқулодда вазиятларда компаниянинг авария-тиклаш тузилмалари ҳаракатлари ҳақидаги маърузаси тингланди.

"Жанубий" темир йўл вокзалида "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компаниясининг авария-тиклаш тузилмалари, Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг "Қутқарув хизмати" ва Тез ҳаракат қилиш Республика кўп тармоқли маркази шахсий таркиби ҳамкорлигида темир йўл транспортидаги авария ҳалокати оқибатларини бартараф қилишга бағишланган махсус-тактик ўқув машқи ўтказилди.

Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Р.Юнусов иштирок этди.

Низом ва йўриқномалар тасдиқланди

Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Уни мазкур комиссия раиси Бўритош Мустафоев олиб борди.

Мажлисда Олий Мажлисга сайловни ўтказиш билан боғлиқ Марказий сайлов комиссиясининг низом ва йўриқномалари лойиҳалари, сайлов ҳужжатларининг намуналари ҳамда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияси муҳрининг намунаси тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди.

Муҳокамалардан сўнг комиссия аъзолари «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоларини сайлаш тартиби тўғрисида»ги низомни, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига сайлов кампанияси даврида сайловолди ташвиқотини ўтказишда депутатликка номзодлар, сиёсий партиялар, мустақил ташаббускор гуруҳларнинг оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш тартиби тўғрисида»ги йўриқномани, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига сайлов кампаниясида қатнашадиган хорижий давлатлар, халқаро ташкилотлар ва ҳаракатларнинг кузатувчилари тўғрисида»ги низомни ҳамда бошқа ҳужжатларни тасдиқладилар. Шунингдек, Олий Мажлис сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ харажатлар сметасининг лойиҳаси юзасидан Марказий сайлов комиссияси котиби О. Соатов ахборот берди.

Мажлисда Марказий сайлов комиссияси ваколатига тааллуқли бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ўз мухбиримиз.

26 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига ва маҳаллий Кенгашларга сайлов куни

Сайлов кампанияси бошланди

Кеча Марказий сайлов комиссияси Олий Мажлисга ҳамда маҳаллий Кенгашларга сайлов бўйича сайлов кампанияси бошланганлиги муносабати билан хорижий ва маҳаллий журналистлар учун Миллий матбуот марказида матбуот анжумани ўтказди. Уни Марказий сайлов комиссияси раиси Бўритош Мустафоев очди. У дастлаб журналистларни комиссия қарори билан Марказий сайлов комиссияси қошида Матбуот маркази ташкил қилингани ва унинг раҳбари этиб Шерзод Қудратхўжаев тайинланганини билан таништирди. Сўнгра икки палатали парламентга сайлов ўтказиш билан боғлиқ масалаларга иштирокчилар эътиборини жалб қилди.

Таъкидландики, сайловларни умумэътироф этган меъёр ва андозаларга тўла мувофиқ ҳолда ўтказиш мақсадида Марказий сайлов комиссиясининг ҳаракатлар дастури бажарилди. Хусусан, сайлов комиссияларига бинолар ажратиш, техник воситалар билан таъминлашга доир Марказий сайлов комиссиясининг тегишли қарори қабул қилинди. Сайловга оид қонунлар чоп этилмоқда. Сайловнинг демократик меъёрлар асосида ўтишини таъминлаш мақсадида Марказий сайлов комиссиясининг низом ва йўриқномалари ишлаб чиқилди ва комиссия қарори билан тасдиқланди.

Шундан сўнг Б. Мустафоев ОАВ вакиллари эътиборини «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги Қонунга киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар билан ҳам таништириб ўтди. Шунингдек, икки палатали парламент сайловини ўтказиш учун барча ҳуқуқий асослар яратилганлигини мамнуният билан таъкидлади. Комиссия раиси парламент сайлови ҳақида гапирар экан, жараён икки босқичда олиб борилишини билдирди. Биринчи босқич Қонунчилик палатасига сайлов ўтказишни, иккинчи босқич эса Сенатни шакллантиришни ўз ичига олади. Ташкил этиладиган сайлов участкалари Қонунчилик палатасига ҳамда маҳаллий Кенгашларга ўтказиладиган сайлов учун бирдир. Сиёсий партияларнинг, Қонунчилик палатаси депутатлигига номзодларнинг ОАВ да чиқиш қилиши учун бир хил вақт ва ҳажмда имконият берилади.

Сайлов 26 декабрь куни соат 6.00 да бошланади, соат 20.00 да якунланади. Сайлов ўтаётган пайтда, якунлангач эса овозларни санашда сиёсий партияларнинг, сайловчилар ташаббускор гуруҳларнинг, халқаро кузатувчилар ва ОАВ вакилларининг иштирок этиши таъминланади. Сайлов якунлари 2005 йилнинг 5 январига қадар матбуотда эълон қилинади. Олий Мажлис Юқори палатасини шакллантириш учун эса маҳаллий Кенгашлар 26 январдан кечикмай Сенат аъзоларини аниқлаб беришлари шарт.

Матбуот анжуманида журналистлар ўзларини қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб олдилар.

Худойберди ЭШМАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

Ўзбекистон соғлиқни сақлаш соҳасини ривожлантириш учун Жаҳон банкининг янги кредити

Жаҳон банки "Саломатлик-2" лойиҳасини маъқуллади. Унга кўра Халқаро Ривожланиш Уюшмасининг (ХРУ) имтиёзли ресурсларидан Ўзбекистон Республикасига 39,5 миллион АҚШ доллари миқдорида 35 йил муддатга (унинг 10 йили имтиёзли давр) 0,75 фоиз йиллик устама билан кредит берилди. Шунингдек, касалликларнинг олдини олишга қаратилган дастурларни амалга ошириш учун 0,5 миллион АҚШ доллари миқдорида грант ажратилади.

"Саломатлик-2" лойиҳаси Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 1998 йил 10 ноябрдаги 2107-Фармони билан тасдиқланган 1998-2005 йилларда соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш концепциясига мувофиқ ишлаб чиқилган. У Фарғона, Сирдарё, Навоий, Хоразм вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасида амалга оширилаётган "Саломатлик-1" лойиҳасининг давоми ҳисобланади. Бу галги лойиҳа Ўзбекистоннинг бошқа вилоятларида соғлиқни сақлаш соҳасининг бирламчи бўғинидаги ислоҳотларни чуқурлаштириш ва кенгайтиришга қаратилган.

Жумладан, лойиҳада қуйидагилар кўзда тутилган:

— лойиҳада назарда тутилган муассасаларни қуриш, таъмирлаш ва таъминлаш (қишлоқ врачлик пунктлари (ҚВП), шаҳар шифохоналари, туман марказий касалхоналари (ТМК) лабораториялари, тиббиёт олий ўқув юртлари ва туман поликлиникалари ўқув марказлари, ТМК ахборот марказлари);

— лойиҳада мўлжалланган муассасаларни тиббий ва ўқув ускуналари, дори-дармон, транспорт ва радиоускуналар билан таъминлаш;

— ҚВП шифокорлари ва умумий шифокорлик амалиёти бўйича ўқитувчиларни мамлакатимиз олий ўқув юртлари ва хорижда ўқитиш;

— бирламчи тиббий муассасаларда бошқарув ва молиялашнинг янги услубларини жорий этиш, уларнинг тармоғини такомиллаштириш;

— жамоат тиббиётини ривожлантириш миллий стратегиясини ишлаб чиқишга кўмаклашиш, жамоат тиббиёти мактабларини ташкил этиш ҳамда юқумли касалликларнинг олдини олишга кўмаклашиш (ОИТВ/ОИТС ва сил).

Тиббий муассасалар ишини мониторинг қилиш ва баҳолаш учун зарур маълумотлар базаларини шакллантириш мақсадида лойиҳа доирасида 2004-2009 йилларда 2174 ҚВП, 99 ТМК лабораторияси, 10 шаҳар поликлиникаси лабораторияси, 3 тиббиёт олий ўқув юрти ўқув маркази, 163 туман поликлиникаси ўқув маркази, сифат билан бошқариш ва тиббий исботлаш республика маркази, 246 ТМК ахборот маркази қурилади, таъмирланади ва ускуналар билан жиҳозланади.

Мамлакатимиз малака ошириш институтлари ва тиббиёт институтларида 2000 нафар умумий амалиёт шифокори, тиббиёт олий ўқув юртлари умумий шифокорлик амалиёти кафедраларининг 50 нафар ўқитувчиси, бирламчи тиббий ёрдам муассасалари учун 3000 нафар молиявий менежер тайёрланади. 100 нафар ўқитувчи ва шифокор умумий шифокорлик амалиёти бўйича хорижда малака оширади.

Умуман, ҳамкорлик йиллари давомида Жаҳон банки Ўзбекистон Республикасига 12 марта умумий қиймати 534 миллион АҚШ долларига тенг маблағ ажратди. Қиймати 240 миллион АҚШ долларига тенг яна 8 лойиҳа банк томонидан кўриб чиқилмоқда.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов бўйича сайлов кампаниясини ёритиш юзасидан маҳаллий ва хорижий журналистларни аккредитациядан ўтказиш ТАРТИБИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов бўйича сайлов кампаниясини ёритиш юзасидан маҳаллий ва хорижий журналистларни аккредитациядан ўтказади.

Журналистларни аккредитациядан ўтказиш учун Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясига 1 октябрга қадар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим:

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси номига ОАВ ташкилотининг расмий бланкасида журналистни аккредитациядан ўтказиш тўғрисидаги ариза;

аккредитациядан ўтказилаётган журналистнинг 3х4 см. ўлчамдаги иккита фотосурати;

ОАВ ташкилоти давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, электрон ОАВ учун — эфирга узатишга доир лицензия нусхаси; хорижий журналистлар учун — Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида аккредитациядан ўтганлик тўғрисидаги ҳужжатнинг нусхаси.

Мазкур маълумотлар акс этмаган ёки журналистнинг фотосуратлари илова қилинмаган аризалар кўриб чиқиш учун қабул қилинмайди.

Маълумотлар учун телефон рақами: 139-16-09.

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг Матбуот маркази.

Сайлов қонунчилигини биласизми?

Ўз овозимиз — ўз тақдиримиз

— **Сайлов куни овоз бериш қандай ташкил этилади?**

— Бунинг учун махсус бинолар ажратилади. Уларда яширин овоз беришга етарли миқдорда кабиналар ёки хоналар тайёрланган, сайлов бюллетенларини бериш учун жой ажратилган ва сайлов қутилари қўйилган бўлиши лозим. Қутилар овоз берувчилар уларнинг ёнига яширин овоз бериш кабиналари ёки хоналаридан ўтиб борадиган қилиб жойлаштирилади. Овоз бериш биносида бошқа бирон-бир сиёсий тадбир ўтказилишига рухсат этилмайди. Бинони жиҳозлаш ва унда зарур тартибни сақлаб туриш масъулияти участка сайлов комиссияси зиммасида бўлади.

Участка сайлов комиссияси сайловга камида ўн кун қолганида овоз бериш вақти ва жойи ҳақида сайловчиларни хабардор қилади. Овоз бериш биноси сайлов куни комиссия аъзоларининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлгандагина очилади. Комиссия раиси комиссия аъзолари кўз ўнгида сайлов қутисини муҳрлаб, сайлов бюллетенлари ва сайловчилар рўйхатларини аъзолар ўртасида тақсимлайди ҳамда сайлов бошланганини эълон қилади. Сайлов бюллетенларининг умумий сони алоҳида ҳужжат билан расмийлаштирилади.

— **Овоз бериш биносига келган сайловчининг шахси қай тариқа аниқланади?**

— У участка сайлов комиссияси аъзосига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатиб, сайловчилар рўйхатига имзо чекади. Шундан сўнг унга сайлов бюллетени берилади. Исм-шарифи муайян сабабга кўра рўйхатга кирмай қолган сайловчининг фамилияси эса унинг шахсини, фуқаролигини ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан сайловчилар рўйхати иловасига киритилади.

— **Овоз бериш қачон бошланиб, қачон тугайди?**

— Ушбу жараён сайлов куни соат 6 дан 20 гача давом этади. Ўзбекистон Республикасининг чет эллардаги ваколатхоналари ҳузурида, ҳарбий қисмларда, санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, шунингдек, олис ва бориш қийин бўлган ерлардаги фуқаролар турган жойларда тузилган сайлов участкаларида, агар рўйхатга киритилган барча сайловчи овоз бериб бўлган бўлса, участка сайлов комиссияси исталган вақтда овоз бериш тугаганини эълон қилиши мумкин.

— **Овоз бериш тартиби қанақа?**

— Сайлов бюллетени овоз берувчи томонидан яширин овоз бериш кабинаси ёки хонасида тўлдирилади. Бу пайтда унинг олдида бошқа шахсларнинг ҳозир бўлиши тақиқланади.

Мабодо, овоз берувчи бюллетенни мустақил равишда тўлдириш имкониятига эга бўлмаса, ўз хоҳишига кўра, сайлов комиссияси таркибига кирадиган шахслардан, кузатувчилардан ва номзодларнинг ишончли вакилларидан бошқа бирон кишини кабина ёки хонага таклиф қилиб, ёрдам сўрашга ҳақли.

— **Сайлов бюллетени қандай тўлдирилади?**

— "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Қонуннинг 35-моддасига биноан, бюллетенга депутатликка номзоднинг фамилияси, ўзининг ва отасининг исми алифбо тартибида киритилган, туғилган йили, партияга мансублиги, эгаллаб турган лавозими (машғулотининг тури) ҳамда уни депутатликка номзод этиб кўрсатган сиёсий партия ёки сайловчилар ташаббускор гуруҳи кўрсатилган бўлади. Сайлов пайти сайловчи ўзи қарши овоз бераётган депутатликка номзодларнинг бюллетендаги фамилиясини ўчиради. Сўнгра тўлдирилган бюллетенни сайлов қутисига ташлайди.

Овоз бериш жараёнида бузиб қўйилган бюллетен сайловчининг илтимосига биноан янгисига алмаштирилиши мумкин. Бузиб қўйилган сайлов бюллетенлари ҳисобга олиниши, бекор қилиниши ва алоҳида сақланиши лозим.

— **Сайлов куни ўз яшаш жойида бўлиш имкониятига эга бўлмаган сайловчи фуқаролик бурчини ўташ учун қандай йўл тутмоғи даркор?**

— У ўз яшаш жойидаги участка сайлов комиссиясидан сайлов варақасини талаб қилиб олиши (бу ҳақда сайловчилар рўйхатига имзо қўяди), муқим бир қарорга келгач, тўлдирилган сайлов варақасини конвертга солиб, уни ёпиқ ҳолда участка сайлов комиссиясида қолдириши мумкин. Сайлов варақасининг шакли, уларни тайёрлаш тартиби ва сайлов участкаларига етказиб бериш муддатлари Марказий сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

— **Айрим сайловчилар сайлов куни саломатлиги яхши эмаслиги ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига келолмасалар-чи?**

— Участка сайлов комиссияси уларнинг илтимоси бўйича иш юритади. Комиссия аъзоларига овоз беришни ўша сайловчилар турган жойда ташкил этишни топширади.

— **Сайлов қутиларини очиш ва овозларни санашда нималарга риоя қилиниши шарт?**

— Сайлов қутиларини овоз бериш тугагунга қадар очиш қатъиян тақиқланади. Овоз бериш ниҳоясига етгач эса, қутиларни очишдан олдин, сайлов варақалари солинган ёпиқ конвертлар участка сайлов комиссияси аъзолари ҳозирлигида сайлов қутиларига ташланади. Фойдаланилмаган барча сайлов бюллетенлари комиссия томонидан санаб чиқилиб, бекор қилинади. Қутилар участка сайлов комиссияси раиси овоз бериш тугаганини эълон қилганидан кейин участка сайлов комиссияси томонидан очилади.

Участка сайлов комиссияси участкадаги сайловчиларнинг умумий сонини ва сайлов бюллетени олган фуқаролар сонини аниқлайди. Сўнгра ҳар бир депутатликка номзод учун берилган овозларни алоҳида-алоҳида санаб чиқади. Сайлов қутиларидаги сайлов бюллетенлари ва варақаларига асосан овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг умумий сонини, ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларни, ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

— **Қандай овозлар, сайлов бюллетенлари ва варақалари ҳақиқий эмас ҳисобланади?**

— Сайловчилар томонидан сайлов бюллетенлари ва варақаларига қўшимча тарзда ёзилган фуқароларнинг фамилиялари бўйича берилган овозлар ҳисобга олинмайди. Белгиланмаган намунадаги, шунингдек, овоз бериш чоғида биттадан ортиқ депутатликка номзоднинг фамилияси қолдирилган сайлов бюллетенлари ва варақалари ҳақиқий эмас, деб топилади.

Сайлов бюллетени ёки варақасининг ҳақиқийлиги шубҳа туғдирса, бу масала участка сайлов комиссияси томонидан овозга қўйиш орқали ҳал этилади.

— **Овозлар санаб чиқилгандан кейинги жараён қандай кечади?**

— Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссияси мажлисида кўриб чиқилади ва бу ҳақда баённома тўлдирилади. У сайлов комиссияси раиси, раис ўринбосари, котиби ва бошқа аъзолари томонидан имзоланади. Пировардида тегишли округ сайлов комиссиясига белгиланган тартибда тақдим этилади.

Сайлов қонунчилиги ҳужжатлари асосида "Халқ сўзи" мухбири Абдунаби ҲАЙДАРОВ тайёрлади.

—Бугунгиси 150 килодан ошди! Ўғилой, сен қанча пахта тердинг?

—180 кило! — дейди у Саломат Нормуродованинг саволига жавобан камтарлик билан.

— Бугун сен ҳаммадан ўзибсан-да, — ҳавасини яширолмайди Гўзал Қулмаматова.

Дарҳақиқат, бугун Жарқўрғон туманининг "Шуҳрат" фермер хўжалиги пахта далаларида бўлган киши теримчилар бир-бири билан баҳслашиб ишлаётганларининг гувоҳи бўлади.

— Мавжуд гектарларга "Оққўрғон — 2" пахта навини эккан эдик, — дейди хўжалик раҳбари Шуҳрат Бекнозов. — Ҳосил кўнгилдагидай бўлди. Насиб этса, биринчи теримнинг ўзидаёқ йиллик режани бажаришни кўзлаб турибмиз.

СУРАТДА: илғор теримчи Ўғилой Йўлдошева.

И. ХЎЖАЕВ (ЎзА) олган сурат.

Журналистлар клубида давра суҳбати

Америкалик журналист Жорж Кримиски матбуот соҳасида катта тажриба тўплаган. У 1985 йилда Вашингтонда халқаро журналистлар марказини ташкил қилган. Жаноб Кримиски бугунги кунда 150 дан зиёд мамлакат журналистлари билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатган. Дунёнинг 40 дан зиёд мамлакатида эса матбуотда воқеликни очиқ-ойдин ёритиш сир-асрорлари бўйича семинар ва тренинглар уюштириб келади. Айни пайтда Ж. Кримиски ОАВнинг халқаро хизмати консалтинг фирмасининг президентидир.

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти қошидаги Парламент журналистикаси клубининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Жорж Кримиски клуб қатнашчиларига АҚШда шу йил ноябрь ойида ўтказиладиган президентлик сайловлари ҳақида гапириб берди. Шунингдек, Америка сайлов қонунчилиги, мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида ОАВнинг ўрни хусусида тўхталди. Сайловлар жараёнини матбуотда ёритишда тўплаган тажрибаларини ўртоқлашди.

Давра суҳбати шаклида уюштирилган бу тадбирда клуб аъзолари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоблар олдилар.

Х. ЭШМАНОВ.

ХАТЛАР сўзлайди

Миннатдорлик

Беминнат ғамхўрлик

Биз Қўқон шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли 5-умумтаълим мактаби жамоаси оталиқ ташкилотимиз — Фарғона вилояти "Қишлоқхўжаликкимё" акционерлик бирлашмаси Қўқон туманлараро филиали жамоасидан мамнун эканимизни изҳор этмоқчимиз. Гап шундаки, ўтган йиллар мобайнида мазкур ташкилот томонидан мактабимизга бир миллион сўмликдан зиёд қурилиш-таъмирлаш жиҳозлари олиб берилди. Ўқув йили давомида ўқувчиларнинг вилоятимиз бўйлаб саёҳат қилишлари учун транспорт хизмати ташкил қилинди. Кам таъминланган оила фарзандларига дарсликлар, байрамларда турли хил совғалар улашиш анъанага айланиб қолган. Янги ўқув йили арафасида эса оталиқ ташкилотимиз компьютер совға қилди. Бундай беминнат ғамхўрликдан биз жуда миннатдормиз.

**Мансур КОМИЛОВ,
5-мактаб раҳбари.**

Таассуф

Арзимизни тингловчи борми?

"Мева шарбат" илмий ишлаб чиқариш корпорациясининг Самарқанд филиалида кейинги йилларда иқтисодий аҳвол издан чиқди. Филиалда ишловчи 800 дан зиёд ишчи-хизматчи қийин аҳволга тушиб қолди. Бунинг айбдори филиалнинг ўша пайтдаги собиқ директори Маҳмуджон Ўроқов эди.

Бу раҳбарнинг ноқонуний ҳаракатларидан хабарим бўлгани боис бир неча жойларга, жумладан, маъмурий органларга шикоятлар йўлладим. Афсуски, 2001 йилдан буён иш отангга бор, онангга бор қабилида қолиб кетаяпти. Корпорациядан келган тафтишчилар мавжуд камчиликлардан кўз юмиб кетишди. Аудиторлик фирмалари хулосалари инобатга олинмади.

Республика Бош прокуратурасига йўллаган шикоятларим вилоят прокуратурасига ва ўз навбатида вилоятдан туман прокуратурасига юборилади. Хулоса эса ҳар хил. Текширишлар қайта-қайта давом этаверади. Давлатнинг катта миқдордаги маблағини ўзлаштирганлар ҳамон ялло қилиб юришибди. Билмадим, бу ҳол қачонгача давом этаркин?

**Ёдгор ҚОСИМОВ.
Самарқанд вилояти.**

Таажжуб

Қарздор киму жабрини тортган ким?

Охунбобоев тумани, Шаҳартепа қишлоғимизга газ келганига кўп бўлгани йўқ. Лекин яқиндан буён уни умуман ўчириб қўйишаяпти. Биз бу "ўчириб-ёқиш"лар сабабини билиш мақсадида туман газ таъминоти идорасига бордик. Уларнинг айтишича, тўловдан қарздор хонадонлар борлиги туфайли газ ўчирилганмиш. Хонадонма-хонадон юриб, тўловни йиғиб беринглар, ёқамиз, дейишди. Бу қанақаси? Тўламаганлар касри бошқаларга ҳам урадими?

**Умарали ТЎХТАСИНОВ ва бошқалар.
Фарғона вилояти.**

АҚШ элчиси CNH модель хўжалигини бориб кўрди

Бундан уч йил бурун пойтахт вилояти Қуйи Чирчиқ туманида АҚШнинг Case New Holland компанияси, турли донор агентликлар, жумладан, Халқаро ривожланиш агентлиги (USAID) ўзбекистонлик ҳамкорлари билан Case New Holland (CNH) модель хўжалигини ташкил этишганди. Бундан мақсад ерга ишлов бериш, сувдан унумли фойдаланиш, пахта ва дон ҳосилдорлигини оширишда Ғарб тажрибасини республикамизга олиб кириш эди.

Ўтган уч йил давомида хўжаликда пахта ҳосилдорлиги 60 фоизга, ғалла ҳосилдорлиги 80 фоизга кўпайди. Сув истеъмоли эса 50 фоизга камайди. Ҳисоб-китобларга қараганда, ҳозиргача ушбу лойиҳа учун бир миллион доллардан кўпроқ маблағ сарфланди.

Кеча АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жон Пурнелл ушбу хўжаликда бўлди. У бу ерда америкалик фермерлар олиб бораётган ишлар билан танишди. Далага чиқиб, пахта майдонларини, сув исрофгарчилигининг олдини оладиган мосламаларни, хўжалик трактор паркида эса яқинда Америкадан келтирилган янги русумдаги тракторларни кўздан кечирди.

Таъкидлаш лозимки, CNH Ўзбекистон агросаноат тизимига энг кўп сармоя киритган Америка компанияси ҳисобланади. CNH билан ҳамкорликда мамлакатимизда тўртта қўшма корхона ташкил этилган. Ҳозирги кунда уларда 400 нафардан кўпроқ ишчилар меҳнат қилишмоқда.

**Б. ЭГАМҚУЛОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.**

«БИЗ ҲЕЧ КИМДАН КАМ ЭМАСМИЗ,

...Таймазов ютди. Орзиқиб кутилган олтинни ютди. Катта майдондан Ўзбекистоннинг ҳақини олиб чиқди. Терга ботиб, бутун бадани, кийимлари шалаббо бўлиб келиб, мени қучди. Бир-биримизни қучоқлаб, бағирларимизга сингиб, кўтариб ётибмиз. Кейин делегация аъзоларидан бири ўзбекона хижолат бўлиб, «Кийимларингиздан тер ҳиди келяпти, тозалаттириб берайлик», дейди. «Э-э, қўйсанг-чи, — дейман, — мен буни ўнта француз духисидан ортиқ кўраман, ука!»

Чунки бу тер – чемпионнинг тинимсиз меҳнати ва машаққати натижаси, ор-номус ва чинакам ғурур учун кураш тери эди. Чунки бу тер — ўзбек деҳқонининг пешона теридай азиз эди, бу ҳид — ғалабанинг ҳиди, ғолибликнинг нашидаси эди.

Афинада ўтган XXVIII Ёзги Олимпия ўйинларида ҳар бир оддий спортчи йигит-қизнинг ютуғи мамлакат ва миллатни осмонларга кўтаришига мисолларни кўп кўрдик.

Кузатиб турсак, афиналиклар ва турли эллардан келган томошабинлар аввалига аксарият катта, номдор давлатларнинг командалари ортидан эргашиб, уларнинг рамзлари, значокларини қўлга киритишга ҳаракат қилишди. Тўққиз ўзбек боксчисидан етти нафари чорак финалга чиққач эса илгари бизга эътиборсиз юрган одамлар Ўзбекистон командасининг значокларини қидира бошладилар.

Мезбонлар меҳмонхоналарда дастлаб жаҳоннинг тараққий этган мамлакатлари делегацияларига мулозаматни қуюқ қилган бўлсалар, кейинчалик бу муносабат ҳам ўзгарди — Ўзбекистонни мулозамат кўрсатилиши керак бўлган давлат делегациялари қаторига киритишди. Бу ҳол, беихтиёр, кийимга қараб кутиб олишади, ақлга қараб кузатишади, деган мақолни эслатарди.

Тўлашбой Дониёров америкалик машҳур боксчини 25 очко фарқ билан ютганда эса, ҳамма «Ўзбекистон» деган ёзувли майка кийганларни кўргач, тўхтаб олиб, «Uzbek boksing veri gud!» деб ҳайқиришга тушди.

Ёдингизда бўлса, Ўткирбек Ҳайдаров ярим финалда бошқа бир америкаликдан яққол устун келса-да, рақибининг қўли кўтарилди. Бироқ, мусобақа залида ўтирганларнинг бари Ўткирбекни ғолиб деб тан олди. Бутун зал гулдурос қарсаклар билан «Узбекистан! Узбекистан!» дея олқишлади. «Ғолиб» рақибни бўлса «Ху-у-у-в» деган норозилик овози билан кузатиб қолдилар. Кўча-кўйда Ўткирбекни тўхтатиб, автограф олишга шошилган қанча...

Акропол — афсонавий тепалик. Дастлабки кунлари унинг тепасидан «Худо грекларга шундай жой бериб қўйибди», деб ҳавас билан қарадиқ. Шунда Баҳодир: «Греция ёмон эмас экан-у, барибир Ўзбекистонга келмайди-да» деганида ҳамма шодон кулиб юборди. Ҳамманинг тасаввурида Ватан манзаралари жонланиб кетди. Кейинги сафар — юксак ғалабаларни қўлга киритиб Акрополга чиққанимизда эса, энди Ўзбекистон деган юрт бутун оламни қучишга чоғи келадигандек туйғу ўтди кўнгилдан... Зеро, Афинада ҳилпираган байроқлар ичида энг катта байроқ ҳам нисбатан кам сонли команда — Ўзбекистонники эди! Зеро, 202 мамлакат ичида 34-ўринни эгаллагандик. Дунёнинг манаман деган не-не давлатлари биздан ўта олмай, доғда қолганди. Ҳамма «Ўзбекистон» деган ёзувли кийимни кийиб юрган юртдошларимизга азиз кишиларни кўргандек ҳавас билан қарарди...

Йигитларимиз ярим финалга чиққанларида ўзбекона одатимизга биноан уларга бош-оёқ сарпо қилмоқчи бўлдик. Афина дўконларидан кийим танлашаётганда Баҳодир Султонов билан Артур Таймазовни кўриб, дўкондорлар: «Чемпионларнинг биздан кийим олиши биз учун улкан шараф», дея сарпони бепул ҳадя қилдилар...

Телевизордан кўрган бўлсангиз, бизнинг бирор спортчимиз руҳида, кўзида қўрқув, ҳадиксираш кўринмади, аксинча, ўзига ишонч, қатъият балқиб турди. Афсуски, ҳакамлар ишида анчамунча ғирромликлар бўлди. Бизнинг йигитлар адолатсизликдан эмас, балки Ватан уларга билдирган ишончни оқлай олмай қолишдан кўпроқ қийналишди. Уларнинг кўпчилиги «Судья қандай бўлмасин, мен янаям кўпроқ ҳаракат қилишим керак эди. Рақиб билан тенг эмас, ундан зўрлигимни, бир бош устунлигимни исботлашим керак эди. Барибир буни кейинги олимпиадада кўрсатаман», дейишди. Бировни ёмонламади. Ўзбек-да..

Қўшни республикалар делегацияларини кузатамиз. Омадлари келмаяпти, лекин ғалати хотиржам. «Биз ҳукуматга шунча йиллардан бери Худонинг зорини қилдик, ёрдам беринг, деб. Эшитишни ҳам хоҳлашмади. Ана энди натижани кўришсин. Қуп-қуруқ борсак, балки тушунишар, спортга муносабатлари ўзгарар. Бизга ҳам Ўзбекистондагидек эътибор бўлса, ҳарқалай, бунчалик аҳволга тушмасдик...» дейди афсусланиб.

Лекин гап фақат моддий-маиший эътибордами? Агар шундай десак, Интернет саҳифаларида мақола эълон қилган қозоқ журналисти С.Темиргалиевнинг қуйидаги сўзларини қандай изоҳлаймиз:

«Қозоғистон спорти учун энг чиқими кўп ҳисобланган Олимпиада мусобақалари энг муваффақиятсизи ҳам бўлди. Команда ҳисобида — 40-ўрин. Олимпия ўйинлари тарихида биринчи маротаба қозоғистонликларни қўшнилар — Ўзбекистон ва Грузия спортчилари доғда қолдиришди... Ҳолбуки, Қозоғистон 119 та спортчи билан қатнашганди...

Мутахассислар фикрига кўра, охирги уч йилда Туризм ва спорт агентлиги орқали Қозоғистонда спортни молиялаштириш бир ярим миллиарддан уч миллиард долларга етган...

Ўзбекистон спортчиларининг биринчи маротаба Олимпиа ўйинларида қозоғистонликларни ортда қолдирганлари мутлақо тасодиф эмас. Бу — қонуний жараён. 2001-2003 йиллар давомида олимпиа спорт турлари бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатларида қўлга киритган медаллари билан ўзбекистонликлар биздан мунтазам олдинда бўлишди... Улар бизга қандай ишлаш кераклигини кўрсатиб қўйишди».

Агар гап фақат пулда, моддиятда бўлганида, дунёнинг энг пулдор, бой мамлакатларидан ҳисобланган Дания, Швейцария, Миср, Индонезия, Бельгия, Исроил, Португалия, Финляндия сингари ўнлаб давлатлар спортчилари биздан ўтиб кетмасмиди? Демак, бунинг сирини бошқа бир омил — ҳеч қандай моддий бойлик билан ўлчанмайдиган маънавий қадриятлар кучидан излаш керак экан-да. Шу ўринда Юртбошимизнинг Олимпиада ғолибларини қутлаб айтган қуйидаги сўзлари ёдга келади:

«Бугун Олимпиада майдонларида Ўзбекистон байроғи остида мардона курашган ва баланд шоҳсупаларга кўтарилган фарзандларимиз ҳақида гапирар эканмиз, улар эришган юксак марраларнинг пойдевори ва сабаблари, қисқа қилиб айтганда, бу ғалабанинг замини қаерда, деган савол пайдо бўлиши табиий.

Бунинг замини — аввало, халқимизнинг табиатида, салоҳияти ва буюк имкониятларида, деб ўйлайман.

Бунинг пойдевори — отабоболаримиздан мерос бўлиб келаётган, миллатимизга мансуб бўлган куч-қудрат ва азму шижоатда».

Бу сўзлардан руҳланган Ўткирбек Ҳайдаровнинг ўша учрашувда Юртбошимизга айтган мана бу гапларига ҳам эътибор берайлик:

«Дастлабки йиллари мусобақаларга борсак, кўпчилик давлатлар боксчилари бизга менсимай, тепадан қарашарди. Унча-мунча ютуқларимизниям тасодиф деб ўйлашарди.

Сизнинг «Биз ҳеч кимдан кам эмасмиз, ҳеч кимдан кам бўлмаймиз» деган зўр бир гапингиз бор. Мана шу гапингизнинг исботини мен ҳозир яққол кўряпман. Жаҳон биринчилиги бўладими, халқаро турнирлар бўладими, мана яқинда якунланган Олимпиада бўладими, қайси бир мусобақада қатнашмайлик, энди бизга бошқача қарайдиган бўлишган. Аввал менсимаган командалар Ўзбекистон вакили билан тушишини эшитса, энг кучлилариниям кўзида, хоҳлайдими-йўқми, қўрқув пайдо бўлади. Тўғрисиям шу-да. Америкалик, кубалик, россиялик, қозоғистонлик боксчилар аввал «Ўзбекни осонгина енгаман», деб ўйлаб рингга чиқишарди. Ҳозир-чи? Буни телевизордан ҳам сезса бўлади. Бизнинг командадаги болаларнинг номини эшитибоқ, рақибларимиз кўзида беихтиёр қўрқув, хавотир кўринади.

Нима демоқчиман?

Менимча, мустақиллик йиллари биз эришган энг катта ғалаба шу! Энди дунёнинг энг билаги зўр полвонлари ҳам биз билан ҳисоблашишга мажбур бўляпти! Ўзбекнинг, ўзбекистонликнинг ҳеч кимдан кам эмаслигини тан оляпти. Сизнинг эътиборингиздан куч олган биз — спортчиларнинг эришган энг улкан ютуғимиз мана шу!»

Президент Олимпиадага отланган спортчиларимизга қилган мурожаатини шундай якунлаган эди:

«Бугун сизларни масъулиятли сафарга кузатар эканмиз, ҳаммангизни Ватанга, оилангиз бағрига соғ-саломат, ёруғ юз билан қайтишингизни тилаб қоламан».

Оталарча самимият билан айтилган бу тилак бутун мусобақа кунлари йигит-қизларимиз руҳига мадад бўлиб турди.

Қайси спорт тури бўлмасин, бизникилар майдонга чиқишганида бошқа спортчиларимиз шундай ишқибозлик кўрсатишдики, 2-3 кун овозимиз хириллаб юрди. Судья яққол ғолиб бўлган Шерзод Ҳусановнинг эмас, рақибининг қўлини кўтарганида адолатсизликка чидай олмаган бошқа давлат вакиллари ҳам «Судьяларни тартибга солиш керак» деб қичқирардилар. Шунда Тўлашбой Дониёров айтган гап ҳеч ёдимдан чиқмаса керак: «Ака, кўрасиз, мен эртага Шерзод акам учун, уларни онасини Учқўрғондан кўрсатиб, ўч оламан. Минг ғирромлик қилишсаям ютаман, мана кўрасиз!»

Ўғил бола — айтганини қилди. Эртасига америкалик боксчини Олимпиадада бирорта боксчи эриша олмаган фарқ — 25 очко фарқ билан ютди!

Албатта, кураш мағлубиятсиз бўлмайди — қатор спорт турларида енгилганларимиз ҳам бўлди. Бироқ, команда уларнинг бирортасининг кўнгли ўксишига йўл қўймади, аксинча, бир-бирларини бағирларига босиб, кўнглини кўтариб, далда бериб туришди.

Олимпиадада кўплаб волонтерлар турли давлат командалари хизматида бўлишади. Улар учун алоҳида кийим тайинланган. Бирор мамлакат спортчиларига очиқ ишқибозлик қилишлари мумкин эмас. Буни қарангки, шу — ишқибозлик масаласида «муздай бўлиб туриши» та-

Жаҳолат чекинур, эзгулик енгилмас

Сўнгги кунларда газета варақлаймизми, телевизор кўрамизми, беихтиёр Бесландаги мудҳиш воқеаларга доир маълумотларни билишга ҳаракат қиламиз. Юрагимиз увушиб, кўнглимиз хижил бўлади.

Ҳа, фожиа юз берганига уч ҳафта бўлишига қарамай, у ҳамон инсонларнинг бағрини тирнашда давом этмоқда. Ахир, қандай қилиб соғлом фикрловчи одам энди ҳаётга қадам қўяман деб, мактабга илк бор жажжи қўлларида гуллар кўтариб келган болакайларнинг қабиҳ газандалар қурбони бўлганини унута олади? Юзлаб болалар учун билимлар куни ўлим кунига айланганига чидаб бўлармикин?

Бесланда фарзандидан, яқинидан айрилганларнинг кўз ёшларини кўриб, ўша кунлари террорчиларнинг болаларни қийнаганларини эслаб, наҳотки, улар ҳам одам фарзанди бўлса, наҳотки, уларни ҳам она туққан бўлса, деб ўйлайсан киши.

Ўн гулидан бир гули очилмаган болакайларнинг ортидан ўқ узиш, ўзининг бир тийинга қиммат ҳаётини сақлаб қолиш учун болажонларни қалқон қилган аблаҳларни ким деб аташ мумкин?

Ўша кунлари телевидение орқали гаровга олинганларни озод қилиш ҳақида берилган бир лавҳа ҳеч ёдимдан чиқмайди. Мактаб спорт зали деразасидан 7 ёшлар чамаси қизалоқ пастга сакраб тушди. У карахт ҳолатда ҳеч нарсани англамайди. Лекин унинг қочишига бир нарса йўл бермаяпти. У ҳам бўлса ичкарида қолган онаси. У онасини ташлаб кетолмади. Қайтиб ичкарига сакради. Қизалоқ ўша пайтда ҳеч кимдан, ҳеч нарсадан қўрқмади. У фақат онаси ҳақида ўйлади. У билан бирга бўлгиси келди. Қизчанинг ўзини бундай тутиши жасорат, аммо унинг ўзи учун юрак амри эди. Ўша жажжи қизча террорчилар қанчалик шафқатсиз, аёвсиз бўлмасин, меҳр-оқибатни йўқ қилолмаслигини, қабиҳлик эзгуликни енга олмаслигини исботлади.

Бўлиб ўтган воқеаларни бошдан кечириш, айниқса, ўзбеклардек болажон халққа ўта оғир. Биз бу фожиани ўзимизнинг фожиамиздай қабул қилдик. Халқимиз ҳар қандай қийинчиликка бардош бериши, етишмовчиликларга чидаши мумкин. Аммо болалар, фарзандларга ўқ узганни асло кечира олмайди. Террорчи газандаларга халқимизнинг нафрати ҳам, қаҳри ҳам шундан.

Бутун дунё террорчиликнинг нақадар шафқатсизлиги, у инсониятнинг ашаддий душмани эканига яна бир бор ишонч ҳосил қилди. Унга қарши биргаликда, бир ёқадан бош чиқарган ҳолда курашиш лозимлигига яна бир карра амин бўлди. Газандаларнинг шу йили ватанимиз осойишталигини бузиш, халқимиз юрагига ғулғула солишга ҳаракат қилганлари ҳеч биримизнинг ёдимиздан чиққани йўқ. Шунинг учун бугунги кунда барчамиз ҳар қачонгидан-да сергак, ҳушёр бўлишимиз зарур. Ҳар биримиз ҳар куни осойишталигимизни асрашдек улуғ юмушга ҳисса қўшишимиз зарур. Ҳаммамиз тинч-осойишта юртда яшашни хоҳлаймиз, фарзандларимизнинг соғ-омон, баркамол бўлишини истаймиз. Тинчлигимиз, фаровонлигимизнинг ижобат бўлиши эса ўз қўлимизда. Фақат биз унинг қадрига етишимиз, бунинг учун эса янада огоҳ бўлишимиз керак. Эзгулик, меҳр-оқибат камол топган юртда ҳар қандай ёвузлик чекинади, адолат ғолиб келади.

Салим ДОНИЁРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Цзиньтао — Хитой Бош қўмондони

Хитой Коммунистик партиясининг Марказий қўмитаси мамлакатнинг собиқ раҳбари, 78 ёшли Цзянь Цзэминнинг Марказий Ҳарбий Кенгаш раислиги лавозимидан истеъфосини қабул қилди.

«Синьхуа» ахборот агентлигининг маълум қилишича, мазкур давозимга ХХРнинг амалдаги раиси Ху Цзиньтао тайинланди.

“Рейтер” агентлигининг хабарига қараганда, Цзянь Цзэмин истеъфо тўғрисида ўтган пайшанба куни ариза берган эди.

“Отан” пешқадам

Қозоғистонда бўлиб ўтган парламент сайловларининг дастлабки натижаларига кўра, мамлакат президенти етакчилик қилаётган “Отан” партияси 40 фоизга яқин овоз билан пешқадамлик қилмоқда. 19 фоиз овоз олган “Асар” партияси иккинчи ўринда бораяпти.

“Ак жол” партиясини сайловчиларнинг 17 фоизи қўллаб-қувватлаган.

Айтиш лозимки, Қозоғистон парламентига кириш учун партиялар 7 фоиздан зиёд овозга эга бўлишлари лозим.

СОБИР БОБОЕВ

Бешафқат ўлим ўзбек профессионал мусиқа санъати асосчиларидан бири, Ўзбекистон санъат арбоби Собир Бобоевни 84 ёшида орамиздан олиб кетди.

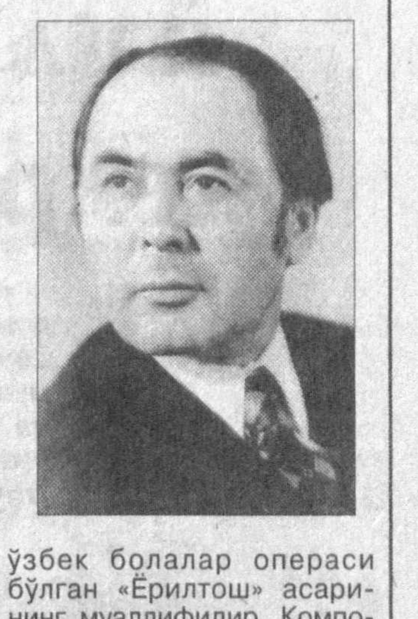

С. Бобоев 1920 йилда Тошкент шаҳрида таваллуд топди. 1949-1954 йилларда Тошкент давлат консерваториясида таҳсил олди. У 20 йил Ўзбекистон Бастакорлари уюшмаси раиси лавозимида фаолият юритиб, мамлакатимиз мусиқа санъатининг ривожига катта ҳисса қўшди. 1958-1960 йилларда Ўзбекистон Хор жамияти раиси, 1966-1969 йилларда Самарқанд опера ва балет театри раҳбари лавозимларида ишлаб, маданиятимизни ривожлантириш йўлида хизмат қилди. 1969-1977 йилларда Ўзбекистон давлат консерваторияси талабаларига композиция фанидан сабоқ бериб, кўплаб шогирдлар тарбиялади.

Истеъдодли бастакор С. Бобоев мусиқанинг турли жанрларида самарали ижод қилди. «Далада байрам» биринчи мусиқали комедияси, «Менинг соҳилларим», «Катта муҳаббат», «Муҳаббат қўшиғи» каби мусиқали драмалари, «Фидойилар», «Зумрад», «Ҳамза» опералари санъаткор ижодида алоҳида ўрин тутади. У биринчи ўзбек болалар операси бўлган «Ёрилтош» асарининг муаллифидир. Композиторнинг Навоий, Машраб ғазалларига ҳамда замондош шоирлар шеърларига басталаган романс, қўшиқ ва бошқа асарлари таниқли хонандалар ва хор жамоалари репертуарларидан ўрин олган.

Атоқли бастакор ва жамоат арбоби С. Бобоевнинг ўзбек маданияти ва санъатига қўшган улкан ҳиссаси давлатимиз томонидан муносиб тақдирланган, у «Ўзбекистон санъат арбоби» фахрий унвони, «Эл-юрт ҳурмати» орденига сазовор бўлган.

Миллий мусиқамизнинг йирик намояндаси, меҳрибон устоз Собир Бобоевнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша яшайди.

Ўзбекистон Республикаси
Маданият ишлари вазирлиги,
Ўзбекистон Бастакорлар уюшмаси.

ОЛАМ НАФАСИ

Янгиликлар, воқеалар, далиллар

Мерсинда портлаш

Туркия жанубидаги порт шаҳарлардан бири — Мерсинда концерт пайтида кучли портлаш юз берди. Натижада 18 киши турли даражада жароҳатланди.

Мамлакат Бош вазири маъмурияти тарқатган хабарларга кўра, жабрланганлар орасида икки нафар полициячи ҳам бор. Улар оғир аҳволда.

“NEWSRU.com”нинг маълумотига қараганда, портловчи модда концерт хавфсизлигини таъминлаш учун келган полициячилар автомобили остига ўрнатилган экан.

Жангарилар таҳдиди

Ироқда қуролланган гуруҳ гаровга олинган 15 нафар одамни қатл қилиш тўғрисидаги таҳдидини эълон қилди. Гаровга олинганларнинг барчаси мамлакат миллий гвардияси ходимларидир.

Жангарилар Ироқ ҳукумати вакиллари ва америкалик ҳарбийлар томонидан ҳибсга олинган Ҳозим ал Оарожийни озод қилишни талаб қилишмоқда. Оарожий Мўхтад ас-Садрнинг яқин ёрдамчиларидан бири ҳисобланади.

«Жанна» ва «Иван»

Кариб ҳавзасидаги қатор мамлакатлар табиат инжиқликларидан қаттиқ жабр кўрдилар. Гаити, Пуэрто-Рико ва Доминикан давлатлари ўтган ҳафта “Жанна” деб ном олган довулдан қаттиқ азият чекишди.

Гаитида довул оқибатида юзага келган тошқинлар 90 нафардан зиёд кишининг ҳаётдан кўз юмишига сабаб бўлди. Ўнлаб одамларнинг тақдири ҳамон номаълумлигича қолаяпти. Айни пайтда мамлакатда жабрланганларга кўмак бериш ишлари амалга оширилаяпти.

Тошқинлар Доминикан республикасида эса бир неча кишининг ҳаётига зомин бўлди. Мамлакат ҳукумати вакиллари икки кунлик сурункали ёмғирдан сўнг дарёлар ўзанидан чиқиб кетганини маълум қилишди. Мамлакатда электр таъминоти тизими ҳам қаттиқ шикастланган.

Пуэрто-Риконинг ярим миллион аҳолиси электр таъминотидан маҳрум бўлди. 200 мингга яқин киши тоза сув масаласида қийинчиликларга дуч келди.

Ҳудудда Багам ороллари аҳолисининг омади келди, дейиш мумкин. Чунки оролларга яқинлашаётган “Жанна” сўнгги дақиқаларда йўналишини ўзгартирди.

Америка Қўшма Штатларининг жануби-шарқий штатлари эса “Иван” довули келтирган зарарни ҳисоблаяпти. Ҳозирча АҚШда довул туфайли ҳалок бўлганларнинг аниқ сони тўғрисида маълумотлар йўқ. Аммо Британиянинг “Sky News” телеканали табиий офат туфайли камида 33 нафар одам нобуд бўлгани ҳақида хабар тарқатган. Алабама ва Флорида штатларида 3 миллиондан зиёд киши электр таъминотисиз қолди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, табиий офатдан кўрилган зарар 5 миллиард доллар атрофида баҳоланмоқда.

АҚШ президенти Жорж Буш довулдан азият чеккан ҳудудларга боришни режалаштирмоқда.

Халқаро ташкилотлар, хусусан, Халқаро Қизил Хоч ва Қизил ярим ой жамияти бошпанасиз қолганларга ёрдам бериш мақсадида маблағ тўплаяпти. Хайрия ташкилоти яқин ярим йил ичида Кариб ҳавзасидаги 85 минг кишига кўмак берилишини маълум қилди.

Ташкилот мувофиқлаштирувчиси Иан Логаннинг айтишича, ҳозир Гренадада аҳвол бошқа жойлардагидан оғирроқ. Оролдаги қарийб 90 фоиз уйлар қаттиқ шикастланган ёки вайрон бўлган. Табиий офат 100 минг аҳолига эга оролнинг 60 мингдан зиёдини мол-мулкидан маҳрум қилди.

Маълумотларга қараганда, ушбу довуллар сўнгги ярим аср ичидаги энг кучли офат, деб баҳоланмоқда.

Ҳал қилувчи босқич

Америка Қўшма Штатларида президент сайловига тайёргарлик йил бошида старт олган эди. Шундан бери давом этиб келаётган сиёсий жараён энди ҳал қилувчи босқичга қадам қўйди. Бундан буёнги кураш икки партия ва икки номзод ўртасида боради. Номзодлар ҳар бир овоз учун аёвсиз кураш олиб боришар эканлар ўз дастурларини Ватан шаъни ва миллат манфаатидан келиб чиқиб, мантиқан, мазмунан асослаб бориш, бир-бирларининг хато ва камчиликларини, заиф томонларини ошкор қилиш, сайловчилар ишончини қозониш учун бутун маҳоратларини ишга соладилар. Бу ўта масъулиятли жараён салкам икки ой давом этади.

Биз ушбу шарҳда курашнинг дастлабки довонларидан дадил ошиб ўтиб, марранинг ҳозирги ҳал қилувчи босқичига етиб келган номзодлар ва уларни шу даражага етказган партияларнинг съездлари тўғрисида фикр-мулоҳаза юритмоқчимиз.

Демократик партия съезди Бостон шаҳрида бўлиб ўтди. Унда беш минг нафар делегатлардан ташқари, ўн беш минг нафардан ортиқ партия фаоллари ҳамда турли даражадаги амалдорлар, оммавий ахборот воситаларининг ходимлари иштирок этишди. Анжуман ўтган «Флит-Сентер» зали қаттиқ қўриқланди. Унга яқин бўлган барча кўчалар, йўллар, метро станциялари ёпилди. Атрофга юздан ортиқ янги кузатиш ускуналари ўрнатилди. Осмонда қирувчи ҳарбий самолётлар навбатчилик қилди.

Тўрт кун давом этган съездда президентликка номзод Жон Керри шаънига олқишлар ёғилди. Унинг номзодини маъқуллаб гапирганлар орасида демократик партиядан сайланган собиқ президентлар, конгрессменлар, таниқли давлат ва сиёсат арбоблари, ҳатто республикачилар партияси вакиллари ҳам бор эди. Жумладан, яқинда вафот этган собиқ республикачи президент Рональд Рейганнинг кенжа ўғли демократ Жон Керрининг номзодини маъқуллаб гапирди. Демократлар асосан республикачиларнинг Ироқдаги сиёсатини танқид қилишди. Керри агар президент этиб сайланса, АҚШни ташқарида эмас, балки ичкарида, яъни мамлакатнинг ўзида кучли ва қудратли давлатга айлантиришга ваъда берди.

Жон Керри сенатга Массачустс штатидан сайланган кекса демократ. Касби юрист, прокурор ҳам бўлиб ишлаган. Вьетнамдаги урушда қатнашган. У ҳар қандай ҳолатда ўзининг оддийлигини ва халқчиллигини кўрсата олади. Шунинг учун ҳам, штатлардаги дастлабки босқич сайловларида ўзининг бир неча таниқли партиядошларини ортда қолдирди. Чунки, у ўзининг сиёсий қарашлари билан демократик партиянинг ўнг ва сўл қанотлари ишончини бирдай қозона олди. Керри мультимиллионер, катта бир фирмага эгалик қилади. У машҳур Кеннедилар сулоласининг яқин дўсти. Хуллас, уни қўллаб-қувватловчи катта сиёсий куч ҳамда иқтисодий қудрати бор.

Сенатор Жон Эдвардс ҳам демократик партиянинг кўзга кўринган арбобларидан бири. У ёш бўлишига қарамасдан номзодларнинг сайловолди марафонида муваффақиятли қатнашиб, бир қанча номдор партиядошларини ортда қолдириб кетди. Уларнинг орасида Говард Дин, Уэсли Кларк, Кэрол Браун, Ричард Герпхардт, Жо Либерман сингари таниқли демократлар бор эди. У партия ичидаги курашда иккинчи ўринни олди ва вице-президентликка муносиб номзод деб топилди. Демак, сайловда Керрига шерик ва сафдош бўлиб, ғолиблик учун бирга курашади. Эдвардс ҳам мультимиллионер. Бироқ у сайловчилар олдида «иккита Америка» борлигини, бирида ҳаёт гўзал ва ажойиблигини, иккинчисида эса одамлар етишмовчиликдан қийналиб, ҳатто даволаниш учун етарли имкониятга эга бўлмай яшаётганлигини очиқ айтмоқда. Умуман, у тиббиётни ва халқнинг манфаатини кўзлаб, бошқа баъзи соҳаларни ислоҳ қилиш тарафдори.

Республикачилар партиясининг сеъзди Нью-Йорк шаҳрида бўлиб ўтди. Аслида бу шаҳарда демократик партия аъзолари кўпчиликни ташкил этади. Яъни, қарийб уч миллион демократга атиги 524 минг нафар республикачи тўғри келади. Кузатувчиларнинг фикрича, Нью-Йорк мэри Майкл Блумберг республикачи бўлгани учун шу шаҳар танланган. Съездда сўзга чиққан асосий нотиқлар ҳам шу шаҳардан эди. Нима бўлганда ҳам, республикачилар ўз съездларини Нью-Йоркда ўтказишлари демократларнинг ғашига тегди. Чунки, партия ташкил этилганидан бери съезд фақат Чикаго шаҳрида ўтказиб келинган. Шунинг учун бўлса керак, съезд ўтган «Мэдисон-Сквер-Гарден» саройи атрофида тартибсизликлар юз берди.

Съездда президентликка номзодга олқишлар ёғилди.

Жорж Буш дастурий нутқ сўзлади. Нутқи давомида уни олқишлаб турганлар орасида отаси, собиқ президент Буш ҳам бор эди. Ҳозирги президент агар сайловда ғолиб чиқиб, яна тўрт йил шу лавозимда қолса, соғлиқни сақлаш, пенсия таъминоти, касб-ҳунар таълими, солиқ тизимларини ислоҳ қилажагини айтди. Шунингдек, у оммавий қирғин қуроллари топилмаган бўлса-да, Ироқдаги урушни оқлаб гапирди. Буни у терроризмга қарши кураш деб атади. Американинг келажаги у ҳозир ўзини қандай тутишига боғлиқ, деди Буш ва Америка ўзига янги террорчилик хуружлари ёғилишини кутмасдан ана шундай ҳаракатга тайёргарлик кўраётганларга олдиндан зарба бериб қўя қолади, деб таъкидлади. Шундай қилиб, Жорж Буш республикачилар партиясидан иккинчи муддатга президентликка номзод этиб кўрсатилди. Чейни эса яна вице-президентликка номзод. Съезд ҳар иккала номзодни якдиллик билан маъқуллади.

Яна икки ойдан кейин Америка Қўшма Штатларининг янги президенти маълум бўлади. Ҳозирги тахминларга, яъни сўровлар натижаси ҳамда кузатувларга қараганда, Бушнинг ҳам, Керрининг ҳам имкониятлари бир хил. Бироқ, икки ой мобайнида вазият ўзгариши мумкин. Чунки, энди миллион-миллион долларларнинг кучи билан қудратли тарғибот-ташвиқот механизмлари ишга тушади. Бунда, шубҳасиз, оммавий ахборот воситалари етакчи ўринда туради.

Номзодларнинг мақсадлари аниқ: бири АҚШни мамлакат ичкарисида куч-қудратда тенгсиз давлатга айлантирмоқчи бўлса, иккинчиси куч-қудратни мамлакат ташқарисида ҳали душман ҳужум қилмасидан олдин унга зарба бериш билан намойиш этмоқчи. АҚШда ҳар иккаласининг мақсадларини маъқуллайдиганлар бор. Бироқ ҳозирги вазият шундайки, масалани бетарафлар ҳал қиладиган кўринади. АҚШнинг сайлов тажрибаси ва тарихидан шу нарса маълумки, сайловолди жараёнида камида уч-тўрт фоиз сайловчи ҳеч бир номзодни маъқулламай турадида, сайлов куни бир томонга оғиб кетади. Эҳтимол, бу сафар ҳам шундай бўлар. Албатта, бу номзодларнинг маҳоратларига, тарғибот-ташвиқот ишларининг куч-қудрати ва таъсирчанлигига боғлиқ.

Бироқ шу нарса аниқки, сайловда ким ғолиб чиқишидан қатъий назар, янги президент фақат ва фақат АҚШ давлати ва халқи манфаатига хизмат қилади.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи.

КАМ БЎЛМАЙМИЗ ҲАМ»

шиорининг Афинадаги рўёби

йинланган грек йигит-қизларининг кўнгли ҳам бизнинг командамиз, унинг руҳиятидаги илиқлик, якдиллик, самимият олдида эриб сув бўлди. Бир куни бокс мусобақаларида қарасак, иккита волонтер Ўзбекистон байроғини кўтариб, зални гир айланиб югуриб юрибди. Мутасаддилар уларни тўхтатишиб, бу иш ваколатларидан ташқарида эканлигини эслатишди. Шунда улар нарироқ ўтдилар-да, ўз кийимларини ечиб, ўзбек спортчилари майкасини кийиб, яна югуриб кетишди...

Волонтерлар ўзбекистонлик спортчилар ютганида уйларига телефон қилишиб, худди бизнинг одамлардек: «Биз бугун фалончининг адабини бериб қўйдик» дея оила аъзоларини хурсанд қилаётганликларини кўриш инсонда сўз билан айтиб бўлмайдиган ички бир ифтихор туйғуларини уйғотар эди.

Командамизга бириктирилган икки ҳайдовчидан бири бошқасидан илтимос қиляпти: «Бугун навбатни алмашайлик. Мен кечки сменга келай, ўзбекларнинг ютуғини кўрмоқчийдим...» Иккинчи ҳайдовчи рози бўлмайди: «Худди шунинг учун сенга навбатимни бермайман...»

Улар дам оладиган кунлари ҳам келиб, бизлар учун ишқибозлик қилардилар. Бир куни бизларнинг волонтерларимиздан бирининг туғилган куни эканлигини билиб қолдик. Ундан «Сенга нима совға қилайлик?», деб сўрадик. Йигитнинг кўзлари чақнаб: «Формаларингиз роса ёқади, агар имкон бўлса...», деб турибди. Унга ўзбек спортчилари кийимидан бердик.

Шунда таржимон «Ўртоғимнинг бахти бор экан — туғилган куни августда...» деб қолди самимий ҳавас билан. Ўзбеклигимиз жўшди — унга ҳам кийим бердик. Улар бахтиёр эдилар. «Майкани кийишимиз билан ўзимизда бошқача, янги ҳислар пайдо бўлди. Биз энди Ўзбекистон байроғига бефарқ эмасмиз, фақат Худодан ҳар куни бир нарсани тилаймиз: ишқилиб, қуръа ташланганда грек ва ўзбек спортчиси бир-бирига қарши тушиб қолмасин. Тўғри тушунинглар, унда бизга қийин бўлади...»

Грек. Грецияда. Ўзбекистон ҳақида.

«Олимпиада-2004» муносабати билан мен уч марта кўз ёши кўрдим. Биринчиси — командамизга қарши яққол ғирромлик бўлганида; иккинчиси — ғалабаларимиз шарафига Ўзбекистон мадҳияси янграганида; учинчиси — Тошкентда спортчиларни кутиб олиш маросимида. Бу оддий кўз ёшлари эмас эди...

Хўш, буларнинг барини эслашдан мақсад нима?

Баъзан ёнингдаги дўстингга «Сен ҳам ҳаракат қилсанг, қайсидир бир соҳада юксак натижаларга эришасан» десангиз, у: «Мен кичик одам бўлсам, менга йўл бўлсин», дея ўзини четга олади, масъулиятни бошқаларга узатади, ҳаракатни бошқалардан кутади. Ахир, бор-йўғи 20 ёшнинг у ёқ-бу ёғидаги олимпиадачи йигит-қизларимиз ўз ҳаракати, меҳнати, тинимсиз интилиши билан нималарга эришиш мумкинлигини исботлаб қўйдилар-ку. «Мен кичкинаман», деб майдонни айланиб ўтадиган ҳар бир ватандошимиз ўз устида астойдил ишласа, ўз тақдирини яратиш фақат ва фақат ўз қўлида эканини англаса, миллат ва мамлакат қанчалар юксалишини тасаввур қиламизми? Ахир кичик-кичик ютуқлар — катта ютуқнинг гарови бўлмайдими, баркамол шахслар баркамол миллатни, комил келажакни таъмин этмайдими?

Ҳаммамиз бирдек гувоҳи бўлдик: Олимпиадада қайси мамлакат спортчиси олтин олса, ўша халқ биргаликда шодланди, байрам қилди, ғururга тўлди. Демак, спорт мамлакат фуқароларини бирлаштирадиган қудратли куч ҳисобланади. Шундай ҳодисотлардан яна бири, афсуски, миллатга қилинадиган таҳдид, хавф!

Дунёнинг ишлари қизиқ экан-да. Миллат ўзига жароҳат етганида ҳам, тарихий ютуқларни қўлга киритганида ҳам бирлашар экан. Олимпия ўйинларида ёки Р.Қосимжонов шахмат бўйича чемпион бўлганида миллати, ирқи, диний мансублигидан қатъи назар бутун ўзбек халқи қандай ғururга тўлган эди? Тошкент, Беслан воқеаларидан сўнг эса кишиларни инсоният душманларига якдил нафрат бирлаштирди.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимиз халқини, айниқса, ёшларни камолот, етукликка интилишга даъват этиб, бунинг учун зарур шароитни яратишга ҳаракат қилмоқда. Мактаб таълимини, болалар спортини ривожлантириш дастурлари, «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва «Универсиада» тизими — буларнинг барини ёшларимизни камолотга интилишини қўллаб-қувватлаш, буюк келажак сари ташланаётган ўктам қадамлар дея баҳолаш лозим.

Бунинг акси — дин ниқобига кириб, болаларнинг мурғак гавдаларини ўзига жонли қалқон этиб, манфур ниятларини амалга оширишга ҳаракат қилаётган иблислар эса инсониятнинг нафақат бугуни, балки эртанги кунини ҳам қўрқувга тўлдириб, бутун тараққиётни ортга тортишни хоҳлайди.

Ўзбекнинг юзини ерга қаратган, ёвуз кучларга оғиб кетган кимсаларга Баҳодир Султоновнинг мана бу сўзлари ибрат эмасми:

«Ёш бўлсам ҳам унча-мунча халқаро турнирларга борганман. Лекин улар беш-олти кунда тугаб, тезда уйга қайтардик. Афинада бўлса йигирма кундан ортиқроқ қолиб кетдик. Очиғи, кўзимдан ота-онам, ёр-биродарларим, опа-сингилларим, жиянларим ўтаверди. Уларни ниҳоятда соғиниб кетдим. Юрагим сиқилдиям. Уйдан ҳеч бунақа узоққа кетмагандим. Қийин бўларкан. «Қанийди Олимпиада тезроқ тугаса-ю, Ватанга қайтсак» деб кўп кўнглимдан ўтди.

Тошкентга қайтиб, аэропортда ота-онамни кўрганда, кўзимга ёш келиб кетди. Худога шукур, уларнинг юзини ерга қаратмадим. Юртимизда кутиб олиш маросими, унда бизга кўрсатилган ҳурмат-эҳтиромдан эса ҳаммамизнинг бошимиз осмонга етди. Ҳолбуки, мен бор-йўғи бронза медаль олган эдим...»

Очиғини айтсам, Тошкент аэропортида олимпиадачиларимизни кутиб олиш маросимида Баҳодирнинг ота-онаси, яқинларига менинг жуда ҳавасим келди. Чунки улар минглаб ишқибозлар, миллионлаб телетомошабинлар кўз олдида ўзлари ўстирган фарзандларидан ҳақли равишда фахрланишарди. Зеро, барчанинг нигоҳида «сени ўстириб катта қилган ота-онангга раҳмат!» деган мазмун ифодаланарди. Аслида ота-она учун бундан-да олийроқ бахт бўлиши мумкинми?

Энди, яқинда «Ўзбекистон» телеканалидан берилган, аксарият Андижон вилоятида — Баҳодир туғилиб-ўсган юртда яшаган, кейинчалик экстремистик гуруҳлар тўдасига қўшилиб кетган ватан хоинлари тўғрисидаги кўрсатувни эсланг. Йиғлаб-сиқтаётган, минг умидлар билан ювиб-тараб катта қилган фарзандидан келган «оқибат»дан юзи шувут бўлган чорасиз ота-оналарининг ҳолатини ҳис қилинг. Агар Баҳодир ва у сингари юзлаб, минглаб ўғил-қизларимиз юртимизда олган тарбияси, билими ва тажрибасини оламга намоён қилиб, миллат ва мамлакат шаънини юксакларга кўтараётган бўлса, боягги кимсалар ёт элларда дарбадар кезиб, у ерларда хунрезлик, падаркушлик, миллаткушликдан «сабоқ олиб», ўзига она-бешик бўлган тупроқни булғамоққа шайланганлар.

Онги ва қалби ўзгалар ихтиёрига ўтган бир кимса нафрат, шармандалик, хиёнат ботқоғига чўкаяпти, ўзлигини англаган бошқа бир ватандошимиз юрт эъзози ила қанотланиб, янги ва янги уфқларни кўзлаяпти. Хорижнинг ҳам моддий, ҳам руҳий исқирт муҳитларида гўё «чинакам ислом кишиси бўлиб етишган», аслида эса ҳар бир ҳаракати билан муқаддас динни бутун олам кўз олдида тобора обрўсизлантираётган кимсалар қаёқда-ю, ҳар бир ғалабаси билан мусулмон ёшлари руҳини кўтараётган, дини исломга шараф келтираётган ойдин ўғлонлар қайда! Ахир Рустамнинг ғалабасини орзиқиб кутган бутун Шарқ «Ҳақиқий мусулмон йигит мана бундай бўпти» демадими?

Ўзбекистон ҳукумати миллатни, миллатларни бирлаштирадиган, ғururига ғурур, ишончига ишонч бағишлайдиган ҳар қандай ижобий саъй-ҳаракатни қўллаб-қувватламоқда.

Мамлакатни уруш, қайғу, таҳдид орқали бирлаштиришдан Парвардигорнинг ўзи асрасин.

Илоҳо, миллатимизни ғам, ташвиш, терроризм фожиалари эмас, ютуқлар, ғалабалар, улар ортидан келадиган буюк ғурур туйғуси бирлаштирсин, дея тиладим Яратгандан.

Озод АББОСХЎЖАЕВ.

Бобур Халқаро фонди ташаббуси билан «Заҳириддин Муҳаммад Бобур — Шарқ уйғониш даврининг буюк намояндаси» мавзуида илмий-маърифий анжуман бўлиб ўтди.

Илмий-маърифий анжуман

Унда кейинги йилларда аниқланган Бобур Мирзонинг ҳаёти ва ижоди билан боғлиқ янги илмий тадқиқотлар ҳақида сўз борди. Ҳиндистон, Эрон ва Афғонистондан келган олимлар Бобур Мирзо ижоди уларнинг Ватанида ҳам кенг ўрганилаётганлигини фахр билан тилга олдилар. Жумладан, ҳиндистонлик Қамар Раис жаноблари шундай деди: «Ҳиндистон 5 та катта вилоят ва кичик-кичик султонликлардан иборат эди. Бобур уларнинг барчасини бирлаштиришга мушарраф бўлган улуғ подшоҳдир».

Тадбирда шоир ва шоҳ ижодини тарғиб ва ташвиқ қилаётган бир гуруҳ ижодкорларга Халқаро Бобур мукофоти топширилди.

Муфтилло ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН - КИПР ҚЎШМА КОРХОНАСИ
MEKSKORT INDUSTRIES
Тошкентда ишлаб чиқариб ва омборхонасидан чакана ва улгуржи нархларда
ЭЖК A2DII русумли оқ тунукадан, олий сифатли
«БЕКАЖОН»,
шиша банкаларни консервалаш учун
ҚОПҚОҚЛАРНИ
сотади.
Оддий ва литографияли, икки маротаба лак қопламали.
Тўлов шакли — турли усулда.
Қопқоқларнинг сақланиш муддати — 2 йил.
Тел.: 136-00-33, факс: 136-12-21.
Тошкент шаҳри, Мирobod тумани,
«Мовароуннаҳр» кўчаси, 19-уй.
Товар сертификатланган

Азалий қадриятларимиз

Диллар яйраб-яшнагай, меҳрибонлар бўлса жам

«Мен доимо халқ сайлларига эҳтиром билан қарардим», деб ёзиб қолдирган эди буюк соҳибқирон Амир Темур. Истиқлол шарофати туфайли мамлакатимизда мустақиллик байрамининг катта халқ сайллари тарзида нишонланиши халқимизнинг ўзлигини англашига, қадимий унутилган халқ сайллари ва байрамларини тиклашга замин бўлди.

Президентимиз ташаббуси билан азалий байрамларнинг тикланиши халқнинг кайфияти ва руҳиятини юксак маромда сақлашга хизмат этувчи кўргазмали амалий воситадирки, буларнинг заминида тинчлик, инсонпарварлик туйғулари жамулжамдир.

Мана, шукроналик байрами — Меҳржон истиқлолнинг давоми сифатида юртимизга кириб келмоқда. Қадимда олтин кузнинг дебочаси — мезон ойида қарши олинган Меҳржон истиқлол арафасида, 1990 йилдан бошлаб диёримизнинг кўпгина вилоят ва туманларида қайта нишонлана бошланди.

Яхшиликнинг шарофатини қарангки, Тошкентнинг Чилонзор туманидаги каттагина маҳалла «Меҳржон» деб номланибди. Вилоятларимизда, шаҳар ва қишлоқлардаги кўчалар Меҳржон номи билан атала бошланди. Республикамизнинг кўпгина боғча ва мактабларида ҳам «Меҳржон» байрами ўтказиб келинмоқда. Айниқса, ватанимизнинг бир гуруҳ фидойилари томонидан 1999 йилда «Меҳржон-99» ҳомийлик марафони ўтказилганлиги мамлакатимизда муҳим воқеа бўлди.

Бу марафон давомида республикамиздаги меҳрибонлик уйларининг тарбияланувчиларига цирк, маданият уйлари ходимлари ҳамда Ўзбекистон санъат усталари ва чет эл эстрада хонандалари иштирокидаги концерт уюштирилди. «Наврўз» ресторанида тайёрланган саховатли зиёфат болаларнинг бир умр ёдида қолди. Қолаверса, Ўзбекистон давлат «Мерос» дастурида Меҳржон байрамини Наврўз тантаналари каби нишонлаш алоҳида таъкидланган.

Наврўз каби Меҳржон ҳам байрамлар ичида энг каттаси бўлиб, бир неча кун давомида Она заминга, меҳнаткаш деҳқонга таъзим сифатида нишонланган.

Меҳржон халқ сайли тўғрисида донишмандларнинг рисолаларида маълумот келтирган. Жумладан, Абу Райҳон Берунийнинг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар» деб аталган нодир асарида қадимий Турон, Эрон, Рум ва Афғонистон халқлари томонидан кашф этилиб, турмушга сингдирилган урф-одатлари ҳақида бебаҳо маълумотлар берилган. Мазкур асарда ёзилишича, «Қуёш ва Ой фалакнинг икки кўзи бўлганидек, Наврўз ва Меҳржон ҳам заминнинг икки кўзидир».

Баҳорда, қишдан иликузилди бўлиб чиққан бир пайтда орзу ва ниятлар баён этилади. Яратганнинг ўзига илтижо, мурожаат этилади. Меҳржон эса ана шу олижаноб режаларнинг шоён ижросидир. Аллома икки мавсум байрами ҳақида ҳикоя қилар экан, баҳор билан кузда кун ва туннинг икки марта тенг келишини ёдга солади. Демак, Наврўз 21 мартдан 22 мартга ўтар кечаси нишонланса, Меҳржон 23 сентябрдан 24 сентябрга ўтар кечасидан бошланади.

> ***«Шукроналик ва мурувват ғояларининг ифодаси бўлган анъанавий «Меҳржон» халқ сайлини ўтказиш»***
>
> **(«Меҳр ва мурувват йили» Давлат дастуридан).**

Ота-боболаримиз Меҳржон кунларида дала ва боғларга, узум ва қовун сайлларига чиққанлар, қавм-қариндошлар бир-бирларини йўқлаганлар, бир-бирларига эҳсонлар ато этганлар, қарияларга, болаларга совға-саломлар олиб борганлар, қишки озуқалар ғамлашга киришганлар, уй-жойларини қишга тайёрлаганлар, қабристонларни зиёрат этиб, хас-чўпдан тозалаб, нураган жойларни суваганлар. Аразлашганлар яраш-яраш қилишиб, гина-кудуратни ўртадан кўтариб ташлаганлар. Ўтган авлод-аждодлар ёдга олинган. Бозорларда, сайлгоҳларда олтин куз неъматлари савдоси ташкил этилган, қўчқор ва бедана, хўроз уриштирганлар, полвонлар куч синашган, аскиябозliklar қизиган, кун ва туннинг тенглиги маъносида ўша куни барча табақа ва мансабдаги кишиларнинг тенг эканлиги тарғиб этилган. Буни қарангки, Мисрда Ёшлар фестивали «Меҳржон» деб аталади. Бунда бир олам маъно бор. Япония давлатида кузги тенгкунлик 23 сентябрдан 24 сентябрга ўтишда содир бўлиб, мамлакат миқёсида миллий байрамлардан бири саналади.

Меҳржон — Она заминнинг саховати, инсонга мурувват, ниятлар ижроси, демак. Куз фаслининг ҳикматлари кўп. Олтин кузни донишмандлик фасли, етуклик фасли, шукроналик ва саховат фасли деймиз.

Меҳржон — дегани меҳри қуёш одамлар демак, ўта меҳрибон ва саховатли инсонлар демак.

Меҳржон — деганимиз ўзини эмас, ўзгалар дарди билан яшайдиган инсонлар демак.

Озод замон, озод замин, озод Ватан шукроналик байрами — Меҳржонимизнинг юксак парвозини кўриш ҳали кўп авлодларга насиб этажакдир.

Билол АМИНОВ,
тарих фанлари номзоди,
элшунос олим.

Машғулот олдидан...

— Болаларнинг келажакда етук ва баркамол улғайишларида спортнинг ўрни беқиёс, — дейди Мўйноқ туманидаги 3-мактаб ўқитувчиси Заҳира Алламбергенова. — Бугунги кунда мактабимизнинг ёш спортчилари Қорақалпоғистондагина эмас, мамлакатимизда ҳам ўз ўрнига эга.

Дарҳақиқат, Мўйноқ туманида болалар спортини ривожлантириш, ёш спортчилар учун барча шароитларни яратиб бериш мақтагулик даражада. Туманда бир неча спорт иншоотлари, тўгараклар ишлаб турибди. Айниқса, болалар ва ўсмирлар спорт мактаби фаолияти барчага ўрнак. Бугунги кунда у ерда меҳнаткашларнинг юзлаб фарзандлари спортнинг барча турлари бўйича шуғулланиб, мамлакатимиз миқёсида ўтказилаётган нуфузли мусобақаларда иштирок этишаётир.

СУРАТДА: ёш педагоглар Феруза Қозоқбоева ва Заҳира Алламбергеновалар машғулот олдидан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Бирданига уч чақалоқ

Жиззахнинг Қалия маҳалласида яшовчи Дилшод Абдуллаевнинг фарзандлари сафи бирданига учтага кўпайди. Рафиқаси Наргизахон унга бир йўла уч фарзанд совға қилди. Айни пайтда болаларнинг ҳам, онанинг ҳам саломатлиги яхши.

Маҳаллий ҳокимият, тиббиёт ходимлари янги меҳмонларнинг ҳолатидан хабардор бўлиб туришибди.

Б. САТТОРОВ,
"Халқ сўзи" мухбири.

Қозилик ҳужжатлари китоб бўлади

Фарғона вилоят Ўлкашунослик музейи Япониянинг "Киото" университети билан ўзаро ҳамкорлик алоқаларини ўрнатди. Ҳозирда япониялик шарқшунослар XIX асрнинг иккинчи ярми ва XX аср бошларига оид қозилик ҳужжатларини ўрганиб, нашрга тайёрлади, дея хабар беради "Туркистон-пресс" мухбири. Музей архивида сақланаётган 500 дан зиёд хужжатлар тадқиқ этилиб, суратга олинди.

ЎЗБЕКИСТОН БАНКЛАРИ УЮШМАСИ

Ўзбекистон Республикаси тижорат банклари номидан ва уларнинг топшириғига кўра, умумлаштирилган буюртмалар асосида

Ўзбекистон тижорат банклари учун накдсиз ҳисоб-китоблар тўлови тизими учун ихтисослашган пластик карта жиҳозлари ва пластик карталар етказиб бериш учун

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тендерда Ўзбекистон Республикаси резидентлари ва норезидентлари иштирок этиши мумкин. Тендер ҳужжатларини харид қилиш масалалари бўйича тендер комиссияси ишчи органи — **«HAMROH LOYIHA INVEST» қўшма корхонасига қуйидаги манзил бўйича мурожаат қилиш мумкин: Тошкент ш., А. Ходжаев к., 1, тел.: 138-69-49, факс 138-69-59, e-mail:hlinvest@mail.tps.uz**

Рус ва инглиз тилидаги тендер ҳужжатлари қайтариб берилмайдиган 250 АҚШ доллари (Ўзбекистон Республикаси резидентлари учун тўлов миллий валюта — сўмда, МБнинг тўлов кунидаги курси бўйича) миқдоридаги тўловни қуйидаги ҳисоб-рақамлар орқали амалга оширганларидан сўнг олишлари мумкин:

АҚШ долларлари бўйича—
Account name: JV Hamroh Loyiha Invest
Account number: 20 214 840 000 600 283 003
Bank of Beneficiary: Joint-Stock Innovation Commercial Bank "Ipak Yuli" SWIFT: INIPUZ22
Bank of Correspondent: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York SWIFT: BKTRUS33
Correspondent account of Bank "Ipak Yuli" 044-17-380

Сўмда—
20214000400600283001 «Ипак Йўли» АИТБда, МФО 00444

Тендер таклифлари ўз қийматининг 1 фоиздан кам бўлмаган миқдордаги тендер кафолати билан бўлиши лозим.

Тендер таклифлари юқорида кўрсатилган манзилга 2004 йил 18 октябрь соат 16.00 дан кечиктирилмасдан етказилиши керак.

Тендер таклифлари бўлган конвертларнинг очилиши 2004 йил 18 октябрь 18.00 га белгиланган.

Ўзбекистон банклари уюшмаси тендер қатнашчиларининг тендер таклифлари тайёрлаш ва етказиб бериш билан боғлиқ бўлган харажатларни қоплаш бўйича ҳеч қандай мажбуриятларни олмайди.

UZBEKISTAN BANKS ASSOCIATION

on behalf and by the instruction of the commercial banks of the Republic of Uzbekistan based on the consolidated applications

ANNOUNCES TENDER

for the delivery of specialized card equipment and plastic cards for the non-cash settlements payment system of commercial banks of the Republic of Uzbekistan.

In the tender the residents and non-residents of the Republic of Uzbekistan can take part.

For the purchase of the tender documentation the application should be directed to the working body of the tender commission:
JV "HAMROH LOYIHA INVEST", located by the address: Tashkent, A. Hodjaeva Str. 1., Tel: 138-39-49, Fax: 138-69-59, e-mail: hlinvest@mail.tps.uz

Tender Documentation in Russian or English language can be purchased by transfer of the non-refundable fee in the amount of **250 US Dollars** (for residents of the Republic of Uzbekistan the payment is accomplished in the national currency according to the exchange rate of Central Bankat the transfer date) to the following account:

in US Dollars:
Account name: JV Hamroh Loyiha Invest
Account number: 20 214 840 000 600 283 003
Bank of Beneficiary: Joint-Stock Innovation Commercial Bank "Ipak Yuli" SWIFT: INIPUZ22
Bank of Correspondent: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York SWIFT: BKTRUS33
Correspondent account of Bank "Ipak Yuli" 044-17-380

In Soums
20 214 000 400 600 283 001 в АИКБ "Ипак Йули", МФО 00444

Tender offers should be accompanied by the tender guarantee (bid-bonds) in the amount of not less than 1% of the tender offer value.

Tender offers should be delivered to the above stated address not later than 16.00 hrs October 18, 2004.

Opening of the envelops with the tender offers is to be held at 18.00 hrs October 18, 2004 at the above stated address.

Uzbekistan Banks Association is not to be held responsible on the expenses of the tender participants related with the preparation or delivery of tender offers.

Ўзбекистон Бадиий ижодкорлар уюшмаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби Комилжон Каримовга волидаи муҳтарамаси

КИФОЯТ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Бадиий ижодкорлар уюшмаси жамоаси санъатшунос Фолькин – Раҳим Искандарга волидаи муҳтарамаси

ШАРОФАТ момонинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«MAROQAND TRAST» бошқарув компанияси жамоаси Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказининг бошқарма бошлиғи Ғанижон Отахоновга онаси

ЁҚУТХОН аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўздиптрансхизмат» хўжалик ҳисобидаги ташқи иқтисодий транспорт маркази жамоаси марказ ходими

Ҳасан Муҳсимович УСМОНОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко (масъул котиб — «Народное слово»), М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г —968. 22129 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшед Тоғаев ва Баҳодир Файзиев томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
Т-Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.
Навбатчи — С. Анвар.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.00 Топширилди — 21.00
2 3 4 5 6